

Rep.Nr.

2010/314

ARBEIDSHOF TE BRUSSEL

ARREST

OPENBARE TERECHTZITTING VAN 1 FEBRUARI 2010.

5DE KAMER

Arbeidsongeval
Tegensprekelijk
Aanstelling deskundige + Installatievergadering

In de zaak :

P   **Guido**, wonende te

Appellant, vertegenwoordigd door Mr W.
NOPPE, advocaat te Brussel.

Tegen:

N.V. AXA BELGUIM, met maatschappelijke
zetel gevestigd te 1170 BRUSSEL, Vorstlaan
25.

Geïntimeerde, vertegenwoordigd door Mr. S.
PETEN, advocaat te Brussel.

★

★

★

Na beraad, spreekt het Arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit :

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid :

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het vonnis gewezen op tegenspraak door de 4de kamer van de Arbeidsrechtbank van Brussel op 18 december 2008;
- het verzoekschrift in hoger beroep ontvangen ter griffie van het Arbeidshof te Brussel op 24 februari 2009;
- de besluiten van de partijen en de aanvullende besluiten van de geïntimeerde partij;

Gehoord de partijen in hun middelen en beweringen ter openbare terechtzitting van 4 januari 2010 waarna de debatten gesloten werden.

Gelet op de neergelegde stukken.

★

★

★

I. DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

De heer P: was tewerkgesteld als rekkenbouwer bij de nv Colruyt, die door de nv Axa Belgium verzekerd wordt voor het risico van arbeidsongevallen.

Op 10 april 2006 is de heer P: onwel geworden tijdens de uitvoering van zijn werk: hij voelde zich niet goed, had een beklemmend gevoel en last in de schouder en borstkas. Hij werd naar het ziekenhuis gebracht, waar een hartinfarct werd vastgesteld.

Deze feiten werden op 19 april 2006 bij de nv Axa Belgium als arbeidsongeval aangegeven. Bij schrijven van 4 juli 2006 wees de nv Axa Belgium echter zijn tussenkomst af. Volgens de nv Axa Belgium was niet aangetoond dat het om een plotselinge gebeurtenis ging in de zin van de wetgeving op de arbeidsongevallen.

2.

Bij exploit van 13 februari 2008 heeft de heer P de nv Axa Belgium gedagvaard voor de arbeidsrechtbank te Brussel. Hij vorderde de erkenning van het ongeval als arbeidsongeval en de betaling van de wettelijke vergoedingen voorzien door de arbeidsongevallen-wetgeving. Hij voerde aan dat het letsel, waarvan hij het slachtoffer was geworden, zijn oorsprong vond in de bijzondere stresssituatie waarin hij zich bevond op het ogenblik dat hij onwel werd.

Bij vonnis van 18 december 2008 heeft de arbeidsrechtbank de vordering als ongegrond afgewezen. Volgens de arbeidsrechtbank beantwoordde de door de heer P aangevoerde situatie van stress op de werkvloer niet aan het begrip plotseling karakter van de gebeurtenis.

3.

Bij verzoekschrift van 24 februari 2009 heeft de heer P hoger beroep aangetekend tegen dit vonnis.

II. DE ONTVANKELIJKHEID.

Het beroep is regelmatig naar de vorm. Er wordt geen betekeningsakte voorgelegd van het bestreden vonnis, zodat het beroep ook tijdig is ingesteld.

III. BEOORDELING.

1.

De heer P zet uiteen dat hij met zijn collega's veranderingswerkzaamheden diende te verrichten in een winkel, die normaal op vrijdag 7 april 2006 dienden voltooid te zijn. De werkzaamheden konden echter op die dag niet beëindigd worden omdat het gepaste materiaal niet voorhanden was. De werkzaamheden werden op maandag 10 april voortgezet. Op die dag werd echter op het einde van de namiddag vastgesteld dat de planken, die noodzakelijk waren voor de rekken, niet op de juiste manier waren gezaagd, zodat deze nog ter plaatse dienden aangepast te worden, alvorens de rekken konden geplaatst worden. Deze bijkomende vertraging, en de tijdsdruk die daaruit volgde zou hem bijzonder gestresseerd gemaakt hebben, hetgeen de aanleiding was voor het hartinfarct.

De nv Axa Belgium vraagt de bevestiging van het vonnis van de eerste rechter. Zij stelt dat het ging om een stresserende toestand die zich gedurende een langere tijdspanne uitstreckte en aldus niet kon beschouwd worden als een plotselinge gebeurtenis. Zij wijst erop dat de heer P. zelf verklaarde dat de geleverde inspanningen behoorden tot zijn dagdagelijks werk en dat hij geen abnormale inspanningen geleverd had.

2.

Krachtens artikel 7, eerste lid, van de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen in de privé-sector wordt, voor de toepassing van deze wet, als arbeidsongeval aangezien elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt. Krachtens artikel 9 van dezelfde wet, wordt wanneer de getroffene of zijn rechthebbenden, naast het bestaan van het letsel een plotselinge gebeurtenis aanwijzen, het letsel, behoudens tegenbewijs, vermoed door een ongeval te zijn veroorzaakt.

In toepassing van deze bepalingen dient het slachtoffer niet te bewijzen dat de plotselinge gebeurtenis het letsel veroorzaakt heeft: de gebeurtenis moet echter wel van die aard zijn dat zij het letsel kan veroorzaken (Cass. 11.01.1982, R.W. 1981-1982, 1872).

De plotselinge gebeurtenis is het bijzondere duidelijk aanwijsbare, in de tijd en ruimte te situeren element, dat voorvalt tijdens uitvoering van de overeenkomst. De uitoefening van de gewone en normale dagtaak kan een plotselinge gebeurtenis opleveren, voor zover in die uitvoering er een element aanwijsbaar is dat het letsel kan hebben veroorzaakt. Niet vereist is dat dit aanwijsbaar element onderscheiden is van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst (Cass. 3.04.2000, Arr.Cass. 2000, 219).

Een plotse gebeurtenis moet niet noodzakelijk onmiddellijk zijn. Het volstaat dat ze zich voltrekt in een relatief korte tijdspanne. Het behoort aan de rechter te oordelen of de duurtijd van een gebeurtenis de grens overschrijdt van wat als een plotselinge gebeurtenis kan worden aangezien (Cass. 26.05.2008, Soc. Kron. 2009, 317).

Het aanwijsbaar element, kan bestaan in de aard van de uitgeoefende arbeid, met name arbeid die zware

fysieke inspanningen vereist, of belastende repetitieve handelingen veronderstelt, of onder psychische hoogspanning wordt verricht en kan eveneens bestaan uit de bijzondere omstandigheden waarin de arbeid wordt verricht (Arbh.Brussel, 8.09.2003, A.R. nr. 43.484). Aldus kunnen bijvoorbeeld de concrete inspanningen op de dag van het hartinfarct de plotse-linge gebeurtenis uitmaken (cfr. Cass. 22.09.1976, Arr.Cass. 1977,87).

3.

In de verklaring die hij aflegde aan een inspecteur van de nv Axa Belgium kort na de feiten, heeft de heer P de gebeurtenissen als volgt omschreven:

"Op 10/04/2006 omstreeks 16u10 heb ik een hartinfarct gekregen tijdens en door de uitvoering van mijn arbeidsovereenkomst. Ik had als brigadier die dag veel stress ingevolge de verkeerde levering van materialen door de firma Belsack. Het was de vrijdag voordien al begonnen toen de levering niet gebeurde van de bestelde materialen. Ik heb dan bij aankomst op de firma te Halle een model gemaakt en Rudy V , collega heeft dit bij de firma Belsack gebracht met de vraag om een beperkt aantal te leveren op de werf te Vilvoorde. Op maandagmorgen 10/04/2006 werd door vernoemde firma een beperkt aantal geleverd en de rest moest geleverd worden in onze atelier te Halle. Bij aankomst op de firma omstreeks 15u hebben wij vastgesteld dat de levering niet conform de bestelling was. Met een aantal vrijwilligers zijn wij dan begonnen met het aanpassen (planken verzagen en boordjes afzagen) van het materiaal. Tijdens het werk ben ik onwel geworden door de stress. Ik heb die dag geen abnormale inspanningen geleverd. De geleverde inspanningen behoren tot mijn dagdagelijks werk."

Dit relaas van de feiten wordt bevestigd door twee getuigen, de heer S en de heer D , en wordt ook niet betwist door de nv Axa Belgium. Uit de verklaringen van deze getuigen blijkt verder nog dat de werkzaamheden die maandag dienden beëindigd worden omdat de winkel op dinsdag terug zou kunnen opengaan. Na afwerking dienden de planken dezelfde dag terug naar Vilvoorde gebracht te worden om geplaatst te worden.

4.

De plotselinge gebeurtenis, die door de heer P aangewezen wordt is derhalve de bijzondere stresstoestand waarin hij verkeerde ingevolge de vertraging die sinds vrijdag 7 april 2006 opgelopen was in de uitvoering van de werken, en die op maandag accumuleerde ingevolge de vaststelling op het einde van de namiddag dat verkeerde planken geleverd werden, zodat al de planken nog dienden aangepast te worden vooraleer tot de montage van de rekken kon worden overgegaan.

De aangehaalde plotselinge gebeurtenis situeert zich aldus in een tijdspanne van 2 werkdagen, met een bijzondere stresspiek op maandagnamiddag. Een dergelijke tijdsspanne is volgens het hof van voldoende korte duur en voldoende afgelijnd om als een plotselinge gebeurtenis beschouwd te worden.

De aangehaalde plotselinge gebeurtenis is ook voldoende bewezen door de verklaring van de heer Pasteleurs en de bevestiging daarvan door twee getuigen. Het hof merkt daarbij nog op dat het bijzondere van de situatie blijkt uit het feit, vermeld in de verklaring van de heer P , dat een beroep gedaan werd op vrijwilligers om het werk af te krijgen.

Het wordt niet betwist, en blijkt ook uit de vele voorbeelden uit de rechtspraak, dat een bijzondere stresssituatie het letsel van een hartinfarct kan veroorzaken.

Aldus slaagt de heer P in het hem opgelegde bewijs van een plotse gebeurtenis, tijdens de uitvoering van de arbeidsovereenkomst, en van een letsel, zodanig dat het ongeval vermoed wordt een arbeidsongeval te zijn, tot tegenbewijs. De nv Axa Belgium brengt geen elementen aan om het tegenbewijs te leveren dat het letsel niet zijn oorsprong vindt of kan vinden in de aangehaalde plotselinge gebeurtenis.

5.

Het ongeval dient derhalve erkend te worden als een arbeidsongeval, zodat de heer P recht heeft op de vergoedingen voorzien door de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen. Het hof dient overeenkomstig artikel 1068, al. 1 van het Gerechtelijk Wetboek de verdere afhandeling van de zaak te evoceren. Een deskundige dient aangesteld te worden om de

duur van de periode van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid vast te stellen, de datum van de consolidatie van de letsels en de eventuele graad van blijvende arbeidsongeschiktheid.

★

★

★

OM DEZE REDENEN,

Het Arbeidshof,

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond.

Hervormt het bestreden vonnis en zegt voor recht dat het ongeval, overkomen aan de heer P. op 10 april 2006, een arbeidsongeval is in de zin van de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen in de privé-sector.

Alvorens verder recht te doen over de vergoedingen waarop de heer P. aanspraak kan maken, stelt als deskundige aan: Dr. L. Engels, Hendrik I Lei 191 te 1800 Vilvoorde.

A. De opdracht van de deskundige:

De deskundige heeft als opdracht:

- de op elkaar volgende graden en periodes te bepalen van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid die het gevolg zijn van het arbeidsongeval waarvan de heer Pasteleurs het slachtoffer werd op 10 april 2006;
- de datum van consolidatie van de letsels en de graad van de eventuele bestaande blijvende fysiologische ongeschiktheid te bepalen;
- aan te duiden welke de invloed is van de fysiologische restletsels op de economische arbeidsongeschiktheid.

schiktheid van de betrokkene en het percentage van deze economische ongeschiktheid te ramen

De deskundige wordt gemachtigd de aanvullende onderzoeken die hij noodzakelijk acht te laten uitvoeren door een geneesheer, specialist van zijn keuze, mits hij alle partijen, vóór de aanvang van deze tussenkomst, hiervan op de hoogte brengt.

B. De eventuele weigering van de opdracht en de inwerkingstelling van het deskundig onderzoek.

Te rekenen vanaf de kennisgeving van het arrest door de griffie beschikt de deskundige over een termijn van acht dagen om op gemotiveerde wijze de hem toevertrouwde opdracht te weigeren, wanneer hij zulks wenst.

De deskundige zal de partijen verwittigen per aangezekende brief, en de rechter en de raadslieden bij gewone brief.

C. De installatievergadering.

De installatievergadering zal plaatsvinden in de raadkamer van het hof (zaal 007) op maandag 1 maart 2010 te 13u45. Zij zal plaatsvinden voor de heer F. Kenis, beroepsmagistraat, voorzitter van de kamer en bij afwezigheid door de voorzitter van de vijfde kamer.

De deskundige dient niet in persoon aanwezig te zijn maar dient tijdens de installatievergadering gecontacteerd te kunnen worden per telefoon of enig ander communicatiemiddel.

De beslissing die genomen wordt op de installatievergadering zal volgende elementen inhouden:

- a. de eventuele aanpassing van de opdracht;
- b. de plaats, dag en uur van de verdere werkzaamheden van de deskundige;
- c. de noodzaak voor de deskundige om al dan niet beroep te doen op technische raadgevers;
- d. een raming van de kostprijs van het deskundig onderzoek en van het bedrag van de provisie;

- e. de termijn waarbinnen partijen hun opmerkingen zullen kunnen formuleren naar aanleiding van het voorverslag van de deskundige;
- f. de termijn voor de neerlegging van het eindverslag.

De partijen worden verzocht, indien zij niet aanwezig zullen zijn op de installatievergadering, daarvan de griffier van de 5e kamer te willen verwittigen, uiterlijk op vrijdag 26 februari 2010 te 12 uur. De partijen kunnen eveneens binnen dezelfde termijn, en in gemeenschappelijk akkoord, afstand doen van installatievergadering.

Indien de partijen afwezig zijn op de installatievergadering:

- zal de deskundigenopdracht, zoals deze omschreven is in het arrest, onveranderd blijven, onverminderd het recht van de partijen om iedere betwisting, die in de loop van het deskundig onderzoek zou kunnen rijzen met betrekking tot de uitbreiding van de opdracht, aan het hof de onderwerpen, overeenkomstig artikel 973 § 2 van het Gerechtelijk Wetboek;
- zal de plaats, dag en uur van de eerste expertisevergadering door de deskundige vastgesteld worden binnen de acht dagen volgend op de datum voorzien voor de installatievergadering;
- zal de noodzaak voor de deskundige om al dan niet beroep te doen op technische raadgevers beoordeeld worden in de loop van het deskundig onderzoek;
- zal de raming van de algemene kostprijs van de deskundigenonderzoek en van het bedrag van de provisie door de deskundige aan de partijen medegedeeld worden bij de eerste expertisevergadering;
- wordt de termijn, waarbinnen de partijen hun opmerkingen bij het voorverslag kunnen formuleren, vastgesteld op een maand te rekenen vanaf de mededeling. Indien de deskundige het raadzaam oordeelt kan hij nochtans een andere, redelijke, termijn vaststellen waarbinnen de partijen hun opmerkingen kunnen mededelen;
- wordt de termijn voor de neerlegging van het eindverslag vastgesteld op zes maanden te rekenen vanaf 1 maart 2010

D. Het verdere verloop van het deskundig onderzoek.

Bij de aanvang van het onderzoek zullen de partijen aan de deskundige hun volledig en geïnventariseerd dossier meedelen. Zij zullen aan de deskundige eveneens de namen van de juridische en medische raadslieden, die hen bijstaan, bekend maken.

Tenzij hij daarvan uitdrukkelijk wordt vrijgesteld, zal de deskundige, met het oog op de verdere werkzaamheden van het deskundig onderzoek, de partijen oproepen bij aangetekend schrijven, en de raadslieden en de rechter bij gewone brief.

Op het einde van zijn werkzaamheden zal de deskundige aan de rechter, de partijen en hun raadslieden zijn vaststellingen toezenden, waarbij hij een voorlopig verslag voegt.

De deskundige zal geen rekening houden met de opmerkingen die hij ontvangt buiten de termijn die aan de partijen gegeven werd om hun opmerkingen te formuleren.

Het eindverslag zal gedateerd zijn en melding maken van de aanwezigheid van de partijen bij de werkzaamheden en van hun mondelinge verklaringen en verzoeken.

Het eindverslag zal verder een overzicht bevatten van de nota's en documenten die door de partijen overhandigd zijn.

Het eindverslag dient door de deskundige op straffe van nietigheid ondertekend te zijn.

De handtekening van de deskundige zal, op straffe van nietigheid, voorafgegaan moeten worden door de volgende eed:

"Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb".

De minuut van het eindverslag, de stukken en de nota's van de partijen en de gedetailleerde staat van de kosten en het ereloon van de deskundige worden ter griffie van het arbeidshof neergelegd.

Op de dag van de neerlegging van het verslag zendt de deskundige een afschrift van het verslag en van de gedetailleerde staat van de kosten en het ereloon, aan de partijen per aangetekend schrijven, en aan hun raadslieden bij gewone brief.

E. De eventuele verlenging van de termijn voor de neerlegging voor het verslag.

Enkel de rechter kan de termijn voor het neerleggen van het verslag verlengen.

Indien de deskundige zijn verslag niet kan neerleggen binnen de vastgestelde termijn, dan zal hij bij gemotiveerd schrijven aan het hof om een verlenging van de termijn dienen te verzoeken.

Indien de neerlegging van het verslag niet binnen de vastgestelde termijn kan gebeuren, dan zal de deskundige, om de zes maanden, een tussentijds verslag over de vooruitgang van zijn werkzaamheden meedelen aan de rechter, de partijen en hun raadslieden.

F. De kosten en het ereloon van de deskundige.

Overeenkomstig artikel 68 van de wet van 10 april 1971 op de arbeidsongevallen zal de verzekeraar arbeidsongevallen de voorziene provisie dienen te consigneren ter griffie of bij de kredietinstelling die de partijen gekozen hebben.

In de loop van het deskundig onderzoek kan de deskundige vragen dat een bijkomende provisie wordt geconsigneerd, en desgevallend gedeeltelijk vrijgegeven, ten einde te kosten te dekken die reeds gedaan zijn en de honoraria van de reeds uitgevoerde werkzaamheden.

De vraag daartoe wordt voorgelegd aan de rechter, die een gemotiveerde beslissing zal nemen.

Op het einde van zijn opdracht zal de deskundige een gedetailleerde staat opstellen van zijn kosten en het ereloon.

Indien de partijen binnen de 15 dagen na de neerlegging van de gedetailleerde staat van de kosten en het ereloon hun akkoord bevestigen met het bedrag van de staat, dan zullen de kosten en het ereloon door de rechter begroot worden op de minuut van de staat. Een uitvoerbare titel, overeenkomstig het tussengekomen akkoord, zal daarvan afgeleverd worden.

Indien de partijen niet binnen de gestelde termijn hun akkoord bevestigd hebben met de staat van de kosten en het ereloon, kunnen de deskundige of de partijen aan de rechter vragen dat hij tot de begroting van de staat overgaat.

De kosten zullen begroot worden in het eindarrest als gerechtskosten.

G. Diverse

Alle betwistingen, die zich in het de loop van het deskundig onderzoek voordoen, worden beslecht door de rechter. De deskundige en de partijen richten zich tot het hof in een gemotiveerd schrijven.

Voor de toepassing van artikel 973 van het Gerechtelijk Wetboek en van al de andere artikelen van dit wetboek met betrekking tot het deskundig onderzoek waarin de tussenkomst van de rechter voorzien wordt, dient beschouwd te worden als "de rechter die het deskundig onderzoek bevolen heeft", of "de met dit doel aangestelde rechter" of nog "de rechter":

- de raadsheren, die de 5^e kamer van het hof samenstelden op de zitting waarop het arrest werd uitgesproken;
- ingeval van afwezigheid van een sociaal raadsheer: de beroepsmagistraat die alleen zetelt;
- de beroepsmagistraat die de kamer voorziet op het ogenblik dat de betwisting met betrekking tot het deskundig onderzoek ontstaat;
- de beroepsmagistraat, aangeduid in het interne reglement van het arbeidshof voor het gerechtelijk jaar.

De zaak zal na afloop van het deskundig onderzoek terug op de zittingsrol moeten gebracht worden door de meest gereede partij.

De kosten worden voorbehouden.

★

★

★

Aldus gewezen door de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel en ondertekend door :

De Heren :

F. KENIS : Raadsheer,

J. VAN HOLM: Raadsheer in Sociale Zaken
als werkgever,

D. VRIJSEN : Raadsheer in Sociale Zaken
als werknemer-arbeider,

En bijgestaan door :

D. DE RAEDT: Griffier,

J. VAN HOLM

D. VRIJSEN

D. DE RAEDT

F. KENIS

En uitgesproken op de openbare terechtzitting van de 5de kamer van het Arbeidshof te Brussel op 1 februari 2010 door :

De heer F. KENIS : Raadsheer,

En bijgestaan door :

D. DE RAEDT: Griffier,

D. DE RAEDT

F. KENIS